

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123204946
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123204946.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v spore žalobkyne L. Č., K.. XX.X.XXXX, O. F. XXX, XXX XX T., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpenému advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.536,80 eura, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 288,17 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.
- III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 19.05.2023 si žalobkyňa uplatnila voči žalovanému právo na primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.536,80 eura. Svoju žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11Csp/152/2022 o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o určenie neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok, bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná, rozsudkom Okresného súdu Prešov, pod sp. zn. 11Csp/152/2022, z 1.2.2023 (ďalej len Základné konanie), ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 7.2.2023. Súd určil, že úver poskytnutý na základe úverovej zmluvy č. 4008008339, zo dňa 4.8.2010 je bezúročný a bez poplatkov. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Úverovej zmluve č. 4008008339, zo dňa 04.08.2010, a to v § 7 Hlavy 5. Podmienky splácania úveru, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a určil, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných 2 podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Úverovej zmluve č. 4008008339, zo dňa 04.08.2010, a to v § 5 Hlavy 17. Záverečné ustanovenia, v znení: „Klient vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, Zmluvy o RÚ I., Zmluvy o RÚ II., najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ I., RÚ II., právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z ÚZ, Zmluvy o RÚ I. alebo RÚ II., a to na dobu 10 tich rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.“, je neprijateľnou

zmluvnou podmienkou. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol: „- odsek 1. odôvodnenia: „Žalobkyňa žalobou zo dňa 25.11.2022 sa domáhala určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ktorý jej bol poskytnutý žalovaným na základe zmluvy zo dňa 4.8.2010, pričom tento nárok odôvodnila chýbajúcimi povinnými náležitosťami zmluvy s poukazom na §11 ods.1 písm. a/ zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zároveň podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka žiadala aj o vyslovenie dvoch neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré sú uvedené aj vo výroku tohto rozsudku.“ - odsek 2. odôvodnenia: „Žaloba s prílohami a výzva na vyjadrenie bola žalovanému doručená dňa 5.12.2022. Po doručení tejto žaloby žalobkyňa dňa 7.12.2022 doručila súdu podanie označené ako „úprava petitu žaloby“, ktoré súd posúdil ako rozšírenie žaloby podľa § 140 ods. 1 CSP, ktorým žalobkyňa žiadala o určenie ďalšej neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v predmetnej úverovej zmluve v bode 51 v znení: „poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahnutý v splátke) 0,30 Eur.“ - odsek 3. odôvodnenia: „Žalovaný dňa 15.12.2022 doručil súdu písomné vyjadrenie k žalobe, v ktorom uznal uplatnený nárok v celom rozsahu (v zmysle pôvodnej žaloby) a navrhol vyhlásiť rozsudok pre uznanie nároku. K tomuto písomnému vyjadreniu teda došlo v čase, keď súd ešte nedoručil rozšírenie žaloby žalovanému.“ - odsek 4. odôvodnenia: „Podľa § 282 CSP ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku.“ - odsek 5. odôvodnenia: „Podľa § 284 CSP ak bol nárok uznaný písomným prejavom žalovaného, nemusí súd nariaďovať pojednávanie.“ - odsek 6. odôvodnenia: „Podľa § 285 CSP odôvodnenie rozsudku pre uznanie nároku obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre uznanie nároku.“ - odsek 7. odôvodnenia: „Vzhľadom na splnenie procesných podmienok v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení súd rozhodol rozsudkom pre uznanie nároku a využil skrátenú formu písomného vypracovania rozsudku.“

2. Ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie (ďalej aj ako „PFZ“) má sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný. Slovo primeraný má viacero synonym a jedným z nich je slovo spravodlivý. Výška PFZ preto nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ, len v symbolickej výške, nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým. Na rozdiel od iných inštitútov finančného zadostučinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadostučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadostučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške splniť nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Pri nepeňažných nárokoch, z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by takýmto kritériom mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva, s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného opakovaného porušenia spotrebiteľského práva. Žalovaný v súdnych konaniach opakovane zotrváva na platnosti predmetných zmluvných podmienok. Nakoľko je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, PFZ preto požaduje vo výške 1.536,80 eura. Žalovaný jej poskytol úver vo výške 1 000,- eur, ale v skutočnosti požadoval vrátenie 1 936,80 eura. Žalovaný sa tak mienil na jej úkor obohatiť o sumu 936,80 eura. PFZ vo vzťahu k určaniu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru si uplatňuje vo výške 936,80 eura, to je vo výške, o ktorú sa žalovaný mienil na jej úkor obohatiť. Vo vzťahu k dvom, v Základnom konaní judikovaným neprijateľným zmluvným podmienkam, si uplatňuje PFZ za každú vo výške 300,- eur, spolu vo výške 600,- eur. Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkom v Základnej veci, t. j. rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 11Csp/152/2022, z 1.2.2023 a jeho odôvodnením, ktoré je hmotnoprávnou podmienkou nároku na PFZ a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v Základnej veci, nie je možné v konaní o PFZ, ani rozširovať, ani zužovať.

3. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil. Vo svojom vyjadrení uviedol, že žalobkyňa čerpala na základe úverovej zmluvy č. 4008008339 dňa 04.08.2010 úver vo výške 1.000 eur, ktorý predčasne doplatila dňa 13.08.2011, pričom súhrne s úrokmi zaplatila celkovú čiastku 1.188,17 eura. V

čase podania prvej žaloby bola zmluva 11 rokov doplatená a ukončená. Žalovaný si na nej nič nevymáhal a neaplikoval voči žalobcovi žiadne neprijateľné zmluvné podmienky. Celá podaná žaloba bola nepochybne účelová a slúžiaca výlučne ako podklad na ďalšiu žalobu - o primerané finančné zadosťučinenie. Ak aj bola úverová zmluva po 11 rokoch vyhlásená za bezúročnú a bez poplatkov, žalobkyňa preplatila nad istinu len sumu 188,17 eura. Na základe tejto skutočnosti si žalobkyňa v tomto konaní uplatňuje finančné zadosťučinenie v horibilnej výške 1.536,80 eur. Žalovaný v súvislosti s iniciatívou žalobkyne v podávaní žalôb, na základe ktorých si následne uplatňuje finančné zadosťučinenie v neprimeraných výškach poukazuje na názor Okresného súdu Prešov zo dňa 22.11.2022 v konaní vedenom pod sp.zn. 13Csp/32/2020 v nasledovnom znení: „Z lustrácie súdneho registra (za účelom vylúčenia procesnej prekážky litispendencie resp. res iudicata) pritom ešte vyšlo najavo (§ 191 ods. 1 CSP), že žalobca si na tunajšom súde svoje nároky voči dodávateľom (v pozícii žalobcu, okrem ďalších sporov, kde vystupuje v pozícii žalovaného) uplatňoval, resp. prípadne ešte stále uplatňuje, v takmer 30 samostatných rôznych súdnych konaniach (vrátane najmenej 12 nárokov na primerané finančné zadosťučinenie). Žiadne ďalšie podstatné okolnosti súvisiace s úspešným uplatnením práv žalobcu voči žalovanému v pôvodnom súdnom konaní pritom ale už stranami uvedené neboli a ani z predložených dôkazov nevyplývajú (súd nezistil).“ Uvedené konanie nemožno označiť inak ako za špekulatívne a zneužívajúce inštitút na ochranu spotrebiteľa, čo jednoznačne nebolo cieľom zákonodarcu pri koncipovaní ustanovenia § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. Ďalej uviedol, že predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby aspoň potenciálna hrozba ujmy v dôsledku porušenia práv alebo povinností vznikla, inak nie je čo reparaovať. Ďalším atribútom, ktorý musí súd zohľadniť pri priznaní finančného zadosťučinenia je, že takéto zadosťučinenie môže priznať iba v prípadoch úspešného uplatnenia porušenia práv, alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými zákonmi. Je nesporné, že Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 01.02.2023 č.k. 11Csp/152/2022 vyhodnotil úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov a vyhlásil neprijateľné zmluvné podmienky. Ani uvedené rozhodnutie však nemožno považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný má totiž za to, že nie každé rozhodnutie súdu, ktorým súd rozhodol v prospech spotrebiteľa v súdnom konaní, možno považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Predmetom konania vedeného pod sp.zn. 11Csp/152/2022 nebolo uplatnenie porušenia práv alebo povinností, ale výlučne vyhlásenie ukončenej úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov a tiež neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré už boli súdmi v minulosti opakovane vyhlásené, čo vzhľadom na ukončenosť úverovej zmluvy nemalo voči žalobcovi žiadny zmysel. Okrem toho žalovaný poukazuje na veľmi rôznorodú a nejednoznačnú judikatúru jednotlivých súdov pri posudzovaní náležitostí úverových zmlúv. Rovnakú náležitosť, ktorú jeden súd vyhodnotí za uvedenú správne a korektne iný súd považuje za nevyhovujúcu. Názory súdov pri vyhodnocovaní náležitostí úverových zmlúv skorigoval aj Súdny dvor EÚ svojím rozhodnutím zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15, a následne Najvyšší súd SR vo svojom vyššie citovanom uznesení sp.zn. 3 Cdo/146/2017, pričom je zrejmé, že výklad zákona č. 129/2010 Z.z. (a predchádzajúceho č. 258/2001 Z.z.) v mnohých prípadoch nebol správne aplikovaný. Žalovaný pri koncipovaní úverovej zmluvy postupoval v dobrej viere, že plní literu zákona korektne a komplexne. Preto zastáva názor, že je nesprávne, aby bol sankcionovaný za svoj výklad zákona, pri ktorom sa ani výklad súdov nedokáže zjednotiť. Uvedenou problematikou sa zaoberal aj Krajský súd v Prešove, ktorý v rozsudku č.k. 14Co/91/2012-141 zo dňa 10.10.2013 uviedol, že „cieľom rozhodnutia o spotrebiteľských veciach tak, ako sú sledované normotvorcom únie v rámci Smernice Rady 93/13 EHS, je nastoliť rovnováhu zmluvných strán, pričom sa má v zásade zachovávať platnosť zmluvy ako celku a nevyhlásiť za neplatné všetky zmluvy, obsahujúce nekalé zmluvné podmienky (bod 31 rozsudku súdneho dvora EÚ C-453/10), ak bol prijatý záver, že predmetný úver je bezodplatný a bezúročný už bola nastolená v predmetnom právnom vzťahu rovnováha zmluvných strán a nie je potrebné ešte osobitným rozhodnutím vzhľadom na ciele a účel aký vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka (v nadväznosti na dátum uzavretia predmetnej zmluvy), prípadne určovať ešte neprijateľnosť zmluvných podmienok. Neobstojí v tomto smere ani odkaz na to, že by to založilo nárok na finančné zadosťučinenie.“ Podľa názoru žalovaného žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ohľadne toho, že zo strany žalovaného skutočne došlo k porušeniu práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, nakoľko v žalobe nešpecifikovala ani bližšie nekonkretizovala akého konkrétneho porušenia práva alebo povinnosti sa mal žalovaný údajne dopustiť ani toto porušenie presne nevymedzil odkazom na konkrétne ustanovenie zákona ani nepredložil súdu rozhodnutie, ktoré by preukazovalo, že by žalovaný porušil práva alebo povinnosti ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Rozsudok Okresného súdu Prešov v konaní 11Csp/152/2022 o ktorý žalobkyňa opiera svoj

nárok na primerané finančné zadosťučinenie nedeklaroval porušenie práv alebo povinností, ale výlučne vo svojom petite vyhlásil úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov a tiež neprijateľné zmluvné podmienky. Poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 250/2007 konkrétne k § 3 v znení: Z jednoznačnej špecifikácie práv spotrebiteľa v tomto ustanovení so zvýraznením postupnosti ochrany života a zdravia spotrebiteľa, vyplýva aj nárok na výrobky a služby v kvalite, ktorá zodpovedá technickým predpisom na výrobky alebo služby, ktoré nevykazujú zjavné vady. Náhrada škody a finančné zadosť učinenie je záverečným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v prípade, že preventívne pôsobenie nesplní svoj účel, aby boli nahradené, alebo zmiernené následky. Z výkladu tejto právnej normy vyplýva nárok spotrebiteľa na poskytnutie finančného zadosťučinenia len v prípade, že poskytnuté plnenie (či už tovaru alebo služby) malo vady. Plnenie z úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným žiadne vady nevykazovalo, nakoľko predmet úveru - finančné prostriedky boli poskytnuté riadne a včas. Ako vyplýva zo samotného inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je reparaovať potenciálnu ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby hrozba ujmy vznikla, inak nie je čo reparaovať. Žalobkyni nielen, že žiadna ani potenciálna ujma nevznikla, ale naopak získala najvýhodnejší úver, aký by mu neposkytla žiadna banka. Žalobkyňa, na súde neuplatňovala ochranu pred porušením práv alebo povinností zo strany žalovaného, ale len vydanie bezdôvodného obohatenia. Nedošlo teda k naplneniu znakov ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., ktorých splnenie je nevyhnutné na úspešné uplatnenie finančného zadosťučinenia na súde. Žalobkyňa uzatvorila úverovú zmluvu v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., ktorý definuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako zmluvu, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Je teda adekvátne a samozrejmé, že žalovaný požadoval od žalobkyne úhradu jej dlhu v zmysle úverovej zmluvy. Žalovaný na základe rozsudku Okresného súdu Prešov stratil nárok na úroky dojednané v úverovej zmluve. Pokiaľ by však mal žalovaný uhradiť žalobkyni ešte „umelo vykonštruované“ finančné zadosťučinenie vo výške 1.536,80 eura, dostal by sa sám do pozície dlžníka, ktorý by uhradil žalobkyni ako spotrebiteľovi viac ako mu vrátila. Tento stav určite nemôže byť žiaduci ani na základe európskych smerníc na ochranu spotrebiteľa, nakoľko namiesto zabezpečenia rovnosti účastníkov konania by duplicitné sankcionovanie spôsobilo vznik nerovnováhy v neprospech žalovaného - dodávateľa. Súčasne by sa takýmto rozhodovaním súdov podporila špekulatívnosť spotrebiteľov, ktorým by súd v prípade podania žaloby nielen vyhlásil úver za bezúročný a bez poplatkov, ale pri priznaní ešte aj ďalšieho umelo navýšeného primeraného finančného zadosťučinenia by sa z poskytovania úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov, ktorým by sa ešte aj platilo za poskytnutie úveru. V danom prípade má žalovaný za to, že tieto skutočnosti neboli preukázané, keďže žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a súdu hodnoverným a presvedčivým spôsobom nepreukázala: 1) úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi na súde, 2) ani že mu v súvislosti s porušením práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi vznikla určitá ujma a ani, že táto ujma mu vznikla vo výške 1.536,80 eur, ktoré požaduje v zmysle finančného zadosťučinenia. K obdobnému záveru ako uvádza vo svojom vyjadrení žalovaný smeruje aj rozsudok OS Prešov zo dňa 20.01.2017 sp.zn. 29C/105/2016, ktorý žalobu o primerané finančné zadosťučinenie zamietol z dôvodu, že „...súd s poukazom aj na vyššie uvedené skutočnosti nemohol dospieť k záveru, že žalovaný pri koncipovaní a uzatvorení zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalobcom nepostupoval s odbornou starostlivosťou s úmyslom poškodiť spotrebiteľa, a preto neboli splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Bola to práve žalobkyňa, ktorá si o poskytnutie úveru žiadala, s výškou poskytnutého úveru bola oboznámená, taktiež si bola vedomá, že si berie spotrebiteľský úver, z ktorého si veriteľ uplatňuje úroky a poplatky a rovnako bola oboznámená s výslednou sumou, ktorú má na základe úverovej zmluvy z poskytnutého úveru uhradiť. S celým týmto procesom žalobkyňa ako klient vedome a dobrovoľne súhlasila. Žalovaný má v predmete činnosti ako nebankový subjekt poskytovanie úverov, za ktoré mu v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. (a predchádzajúceho č. 258/2001 Z.z.) o spotrebiteľských úveroch patria úroky a poplatky. Žalovaný v rámci predmetu podnikania poskytol žalobkyni úver, za ktorý požadoval na základe úverovej zmluvy od žalobkyne zaplatiť úroky. Aký by malo zmysel, aby žalovaný úmyselne nedodrжал všetky zákonné náležitosti, za ktoré by bol následne sankcionovaný bezúročnosťou a bezpoplatnosťou on sám a nie žalobkyňa ako klient. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. V konaní je nevyhnutným skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobkyňa doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázala, v čom počítavala porušenie

svojich práv, aké to malo pre ňu dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia až v hodnote 1.536,80 eura a podobne, ktoré sú nevyhnutné na priznanie žalovanej sumy. Účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od nekalých praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu. Preto vyplatenie žalovanej sumy vo výške 1.536,80 eura považuje za nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca primeraným finančným zadosťučinením sledoval. Žalovaný počas celého trvania úverového zmluvného vzťahu od žalobkyne požadoval len plnenie zmluvných povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazala pri podpise zmluve. Takéto konanie jednoznačne nemožno vyhodnotiť ako porušenie práv a povinností žalobkyne zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo nárok na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia.

4. Žalobkyňa v replike uviedla, že právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie vydaným v základnom konaní je prílohou žaloby, pričom jasne deklaruje, že v právnom vzťahu založeným Úverovou zmluvou č. 4008008339, zo dňa 04.08.2010 došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva. Tvrdenia žalovaného o neexistencii a nepreukázaní porušenia práv a povinností, len odzrkadľujú jeho prístup k rešpektovaniu príslušných noriem spotrebiteľského práva a princípu ochrany spotrebiteľa. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje, aby rozhodnutie súdu v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia. V zásade je v práve potrebné uplatňovať doslovný gramatický výklad. Pričom pri citovanom ustanovení § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa poukazujem navyše na formálno-systematický výklad (argumentum a rubrica), keďže účelom a zmyslom zákona je „ochrana spotrebiteľa“ a na nadpis § 3 predmetného zákona „Práva spotrebiteľa“. Nadpis a pomenovanie sú bezpochyby integrálnou súčasťou právneho predpisu, ktorým zákonodarca vyjadruje, že sa určité ustanovenia vzťahujú k určitej veci alebo inštitútu a spolu obsahovo súvisia. Vo vzťahu k výkladu ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.08.2022: „Odvolací súd v rozsahu odvolacích námietok žalovanej v podstatnom uviedol: „Úspešné uplatnenie na súde zo strany 2 spotrebiteľa, ktoré je predpokladom priznania finančného zadosťučinenia podľa názoru odvolacieho súdu nemožno vykladať reštriktívne len na spory, kedy spotrebiteľ je v pozícii žalobcu, resp. v rámci konania ako žalovaný podá protizálobu. Naopak v tomto prípade je nutné vychádzať z teleologického výkladu právnej normy, a to s poukazom na cieľ, ktorý chcel zákonodarca dosiahnuť, ktorým nepochybne bola širšia ochrana spotrebiteľa, ktorý má pozíciu slabšej strany. Z tohto dôvodu je nutné predmetné ustanovenie vykladať tak, že aj v prípade úspešnej obrany svojich práv, ktoré je výsledkom obrany žalovaného v konaní, v ktorom bol pozíciou žalovaného možno subsumovať pod pojem úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Z tohto dôvodu ani táto odvolacia námietka nebola odvolacím súdom posúdená ako dôvodná ... Rovnako je bezpredmetná odvolacia námietka spočívajúca v tom, že v predchádzajúcom konaní vo výrokovej časti nebolo konštatované porušenie povinnosti žalovaného, nakoľko v danom konaní konajúci súdu zamietol žalobu postupníka. V odôvodnení svojho rozsudku mohol jedine uviesť dôvody, pre ktoré tak učinil a tam nepochybne skonštatoval nesprávnosť postúpenia pohľadávky, ktorú nepochybne spôsobil žalovaný tým, že porušil svoje povinnosti, ktoré mu ustanovuje osobitný predpis, a to zákon o bankách, nerešpektoval tieto ustanovenia, ktoré nepochybne súd prijaté z dôvodu ochrany spotrebiteľa, aby tento nebol bez predchádzajúcich upozornení a uplynutí určitých časových okamihov daný do vzťahu s nebankovou spoločnosťou. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd dospel k záveru, že citované rozhodnutie okresného súdu bolo základom pre posúdenie skutočnosti či žalovaný porušil svoju povinnosť ustanovenú osobitným zákonom. Táto otázka nepochybne preukázaná bola a táto podmienka priznania finančného zadosťučinenia bola opäť splnená. Ani skutočnosť, že žalovaný nebol účastníkom tohto konania, nič nemení na tomto závere, nakoľko nepochybne súd konštatoval, že subjektom, ktorý porušil ustanovenia zákona o bankách bol žalovaný, ktorý nerešpektoval tam vyjadrené zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky a na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že v danom konaní bol žalobca postupník z uvedenej zmluvy. Z tohto konania nepochybne bolo preukázané, že spotrebiteľ na súde bol úspešný v otázke porušenia jeho práv, ktoré ustanovuje osobitný predpis pre žalovaného, tento zodpovedá za toto porušenie a spornou ostáva len výška primeraného finančného zadosťučinenia (body 11 a 12 odôvodnenia odvolacieho rozsudku).“ Je zrejmé, že uzatvorením spotrebiteľskej zmluvy zo dňa 04.08.2010 v rozpore so zákonom došlo preukázateľne k porušeniu spotrebiteľských práv a povinností žalovaným. Ďalej uviedla, že rozsudkom pre uznanie nároku vydaným v základnom konaní sa preukázalo, že žalovaný porušil svoju povinnosť ustanovenú v osobitnom predpise (neuvedenie obligatórnych náležitostí podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a

porušenie § 53 ods. 1 OZ a § 3 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje, aby rozhodnutie súdu v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia. Dané je konštatované súdom v samotnom odôvodnení rozhodnutia, čo v danom prípade je preukázané samotným žalovaným, ktorý uznal porušenie spotrebiteľských noriem. Je predsa zrejmé, že určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a NZP muselo predchádzať porušenie noriem spotrebiteľského práva žalovaným. 3 Zákon o spotrebiteľských úveroch je vo vzťahu k zákonu o ochrane spotrebiteľa osobitným predpisom, pričom je jedným z najtypickejších príkladov, ktoré ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa ako osobitný predpis predpokladá. Porušením primárnej povinnosti zo strany žalovaného došlo k vzniku sekundárneho zákonného následku v podobe sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru a NZP. Následné uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia na súde je len následkom vyplývajúcim z bezdôvodného ohrozenia práv spotrebiteľa spôsobilého privodiť mu ujmu. V žiadnom prípade nemožno bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, resp. NZP a nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia stotožňovať alebo považovať za „výhodu“, ale za „sankčný následok“ plynúci z primárneho právneho vzťahu, ktorý zavinením žalovaného nebol perfektný a bol spôsobilý privodiť spotrebiteľovi ekonomickú ujmu. Pripustením takejto argumentácie žalovaného (bezúročnosť a bezpoplatkovosť alebo NZP je dostatočná „výhoda“ a satisfakcia) by bola popretá samotná podstata a zmysel inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý má mať sankčný a odradzujúci charakter, keďže zo strany žalovaného dochádza na finančnom trhu k dlhodobému a opakujúcemu sa porušovaniu práv spotrebiteľov. V súvislosti s argumentáciou žalovaného o zmysle a účele inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia dávam do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2Co/137/2016-71 zo dňa 24.05.2017: „Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä požívanie adjektíva „odradzujúci“). A tak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle už citovanej judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.“ Výška finančného zadosťučinenia nie je stanovená žiadnym vzorcom a závisí vždy od úvahy súdu. Jediným kritériom pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považujem uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za adekvátnu. Mnou uplatnená výška zodpovedá svojmu účelu, pretože je potrebné toto finančné zadosťučinenie nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu. Rovnako je potrebné podotknúť, že prípadné sankcie vyplývajúce z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie. Uvedené finančné zadosťučinenie má tiež odradiť žalovaného, ale aj iných dodávateľov, od porušovania práv spotrebiteľov. Záleží len na žalovanom, aby sa nedopúšťal recidívy v neprípustnom kontrahovaní v rozpore so záujmami spotrebiteľov. Vo vzťahu k argumentácii žalovaného, že mi nevznikla žiadna ujma, poukazujem na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019: „Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Odvolací súd v tejto časti žaloby správne vec po právnej stránke posúdil, keď vychádzal zo záveru, že zákon pre priznanie finančného zadosťučinenia žiadne osobitné podmienky nestanovuje.“ Čo sa týka výšky PFZ poukázala na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove.

5. Žalovaný v duplike uviedol, že predmetom konania bola úverová zmluva z roku 2010, kedy kritéria zákona a ani vyhodnocovanie náležitostí súdmi nebolo tak striktné a prísne ako v súčasnosti. Žalovaný flexibilne reagoval na požiadavky súdov a všetky vytykané nedostatky upravil, čo samé osebe poukazuje na skutočnosť, že žalovaný nápravu, ktorá bola v jeho možnostiach realizoval. Žalobkyňa všetky zmluvy uzatvorené so žalovaným žalovala a následne si uplatňovala aj vydanie primeraného finančného zadosťučinenia. Už táto samotná skutočnosť poukazuje na zámer žalobkyne, ktorá sa snaží o výlučne

zneužitie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia na svoje neopodstatnené obohacovanie sa, čo jednoznačne nebolo cieľom zákonodarcu pri koncipovaní predmetnej zákonnej úpravy. Žalovaný poukázal aj na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp.zn. 16Csp/71/2016 v znení: „Podľa názoru súdu takéto rozhodnutie nemožno považovať za klasické meritórne rozhodnutie, ktorým súd jednoznačne skonštatuje ku akému porušeniu práva alebo povinnosti došlo. Okrem iného v prejednávanej veci žalobkyňa v konaní pred súdom nepreukázala ujmu, ktorá jej mala vzniknúť na cti, morálke ako aj sociálnu ujmu ako aj škodu, ktorá jej mala vzniknúť vo forme ušlej mzdy. Súd zastáva taktiež názor, že konanie žalovaného nebolo spôsobilé takúto ujmu privodiť. „S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia a zistené skutočnosti žalobkyňa v konaní podľa názoru súdu neunesla dôkazné bremeno svojich tvrdení, pričom žiadnym spôsobom nepreukázala naplnenie všetkých zákonných predpokladov potrebných pre priznanie ňou uplatneného nároku titulom primeraného finančného zadosťučinenia.“

Judikatúra súdov ohľadne dodržania náležitostí úverových zmlúv v spotrebiteľských vzťahoch je veľmi rôznorodá a nejednoznačná. Postupným vývojom však dochádzalo aj k zmenám zákona č. 129/2010 Z.z., na ktoré je v zmysle Uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.02.2018 v konaní vedenom pod sp.zn. 3 Cdo/146/2017 potrebné prihliadať aj pri doterajšej úprave zákona č. 129/2010 Z.z. Žalobkyňa v konaní doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázala ani nezdokladovala, v čom pociťovala poškodenie svojich práv na základe konania vedeného pod sp.zn. 11Csp/152/2022. Jej tvrdenia sú len všeobecného charakteru, použiteľné na akékoľvek konanie o primerané finančné zadosťučinenie. Žalobkyňa v konaní neustále opakuje len to, že zmluva nemala dodržané náležitosti, čo však pre žalobkyňu predstavuje výlučne výhodu v získaní bezúročného a bez poplatkového úveru. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení odcitovala množstvo rozsudkov tak okresných ako aj krajských súdov. Doposiaľ sa však absolútne nevyjadrila k vlastnému konaniu vedenému pod sp.zn. 11Csp/152/2022 a neuviedla žiadne okolnosti, v zmysle ktorých by mu malo prináležať finančné zadosťučinenie v horibilnej výške 1.536,80 eura. Len na porovnanie k odôvodnenosti sumy, ktorú žalobkyňa považuje za primeranú, žalovaný poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 18.04.2023 v konaní vedenom pod sp.zn. 24Csp/1/2023, ktorým súd dal do porovnania výšku finančného zadosťučinenia žalovaného z dôvodu nedodržania obligatórnych náležitostí v úverovej s výškou bolestného v zmysle prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. v znení: „Medzi stranami bola uzatvorená zmluva dňa 8.8.2012, pričom od 31.5.2012 bola hodnota jedného bodu bolestného vo výške 15,72 eur, požadovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia zodpovedá hodnote 37 bodov. Podľa prílohy č. 1 k zákonu č. 437/2004 Z.z. sadzby bodového hodnotenia napr. pre uštipnutie cudzokrajným hadom alebo iným jedovatým zvieraťom podľa priebehu hojenia sú podľa položky 245 hodnotené na 20-35 bodov, teda 314,40 eur - 550,20 eur, z čoho vyplýva, že žalobcom uplatnený nárok je oproti sumám bolestného neprimerane vysoký.“ Je nutné zohľadňovať konkrétny skutkový stav tej - ktorej veci, opačný prístup by viedol k prílišnému formalizmu. Zákon hovorí o „primeranom“ finančnom zadosťučinení, čo podľa názoru súdu má umožniť súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. V prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu (ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami), je potrebné vychádzať z povinnosti žalobcu tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške. V danom prípade žalobca okrem argumentu, že žalovaný sa na základe zmluvy, ktorá sa považuje za bezúročnú a bezpoplatkovú, na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, pred súdom neprodukoval žiadne iné tvrdenia ohľadom požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia. V danom prípade súd považoval za spravodlivé priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 116,48 eur.“ Žalobkyňa bola v konaní vedenom pod sp.zn. 11Csp/152/2022 právne zastúpená, čím sa vyvážila jej pozícia slabšej strany ako spotrebiteľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, ktorú žalovaný považuje za splnenú už ukázaním veriteľa o úroky a poplatky v zmysle rozsudku Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp.zn. 11Csp/152/2022. K otázke primeranosti výšky žalovaného primeraného finančného zadosťučinenia sa vyjadril aj Krajský súd v Prešove, v rozsudku zo dňa 15.06.2021 sp. zn. 1CoCsp/9/2021, v ktorom uviedol nasledovné: „Odvolačný súd je toho názoru, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý plní pochopiteľne satisfakčnú, reparačnú i odradzujúcu funkciu v tom zmysle, že poskytuje spotrebiteľovi istú mieru odškodnenia a satisfakcie v zmysle vyššie uvedené za problémy, ktoré ako spotrebiteľ v dôsledku nekvalifikovaného postupu dodávateľa - žalovaného utrpel a zároveň má odradiť dodávateľa i poučiť ho v tom smere, aby sa podobného konania voči iným spotrebiteľom nedopúšťal, avšak z povahy tohto inštitútu zároveň vyplýva, že jeho účel nespočíva v priznávaní rovnakej sumy o ktorú by sa bol (nebuť predchádzajúceho súdneho konania) žalovaný

trvalo obohatil. Ide o inštitút, ktorý má za úlohu (pri plnení odradzujúcej funkcie) sankcionovať a poučiť dodávateľa, ako si má v spotrebiteľských vzťahoch počínať a aký zmluvný základ má pre ne vytvárať. Tento inštitút nemá mať charakter likvidačný a predovšetkým neproporcionálny, pričom táto neproporcionálna by nastala v prípade, ak by sa primerané finančné zadosťučinenie rovnalo výške bezdôvodného obohatenia, ktoré pôvodne žalovaný získal. Toto bezdôvodné obohatenie totiž žalovaný už žalobcovi vydal a pokiaľ má poskytnúť spotrebiteľovi aj zadosťučinenie, nemala by jeho výška byť totožná so sumou, ktorú už spotrebiteľovi vydal.“ Rovnaký názor na posudzovanie odôvodnenosti a primeranosti finančného zadosťučinenia prezentoval v odôvodnení svojho Uznesenia zo dňa 28.09.2020 aj Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp.zn. 3Co/185/2019 nasledovne: „Odvolačný súd poukazuje na to, že zmyslom ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, je odškodniť spotrebiteľa, ktoré je záverečným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v prípade, že preventívne pôsobenie nesplní svoj účel, aby boli nahradené a zmiernené následky s tým, že zo samotného pojmu primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva nevyhnutnosť primeranosti vo vzťahu k porušenej povinnosti a preto aj podľa odvolacieho súdu samotné konštatovanie vyjadrené v právoplatnom a vykonateľnom rozsudku, že úverová zmluva nezodpovedá ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, s následkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti daného úveru v zmysle § 11 tohto zákona, nemôže postačovať na priznanie finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, bez splnenia aj ďalších podmienok a to skúmania konkrétnych okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu, závažnosti vznikutej, resp. hroziacej ujmy, v znení okolností na strane oboch strán sporu, keďže finančné zadosťučinenie má v danom prípade spĺňať funkciu účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, nakoľko finančné zadosťučinenie je nárokom, ktorým sa reparujú predovšetkým ujmy nemateriálnej povahy. Preto pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení aj podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa sa nemá brať zreteľ na materiálne prvky, keďže jeho poslanie má byť kompenzácia ujmy spôsobenej žalobcovi ako spotrebiteľovi. V danom prípade ujmy, ktorá mu nastala z dôvodu, že prípadne uplatnený nárok preplatil a to aj so zreteľom na výšku, a z toho dôvodu mu vznikla nejaká ujma, ktorú ale treba odôvodniť so zreteľom na jej následok, ako aj následné posudzovanie „primeranosti“ poskytnutej finančnej ujmy, ktorej výška je uplatnená v tomto konaní, keďže primerané finančné zadosťučinenie nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu spotrebiteľa. Vzhľadom k hore uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd apeluje na to, že každú vec treba posudzovať individuálne, čo sa týka konkrétnych okolností daného prípadu, vychádzajúc z odôvodnenia podanej žaloby, ako aj vykonaného dokazovania a v danom prípade z ujmy, ktorá bola žalobcovi ako spotrebiteľovi spôsobená, keďže len samotné konštatovanie, že predmetná úverová zmluva bola uzavretá v rozpore s ust. § 9 ods. 2 písm. k/, j/, n/ a y/ zákona č. 129/2010 Z.z., dôsledkom čoho je poskytnutý úver bezúročný a bezpoplatkový v zmysle § 11 tohto zákona, s odkazom na právoplatný a vykonateľný rozsudok zo dňa 24.4.2017 č.k. 5Csp/168/2016 vydaný Okresným súdom Michalovce, nepostačuje na primerané priznanie finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.“ K obdobnému záveru smeruje aj najnovšia judikatúra tak Okresného ako aj Krajského súdu v Prešove, ktorá sa svojím prístupom snaží eliminovať zneužívanie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia v prípadoch, kedy bola náprava zjednaná už vydaním bezdôvodného obohatenia, prípadne vyhlásením úveru za bezúročný a bez poplatkov a rozsah priznaného finančného zadosťučinenia považuje za dostačujúci v rozmedzí 50-100 eur

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne a listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

7. Okresný súd Prešov rozsudkom pre uznanie nároku zo dňa 01.02.2023, č.k. 11Csp/152/2022-57, rozhodol:

I. U r č u j e , že úver poskytnutý na základe úverovej zmluvy č. 4008008339 zo dňa 4.8.2010 je bezúročný a bez poplatkov.

II. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Úverovej zmluve č. 4008008339, zo dňa 04.08.2010, a to v § 7 Hlavy 5. Podmienky splácania úveru, v znení: 2 „Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú.

Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.“, je n e p r i j a t e ľ n o u z m l u v n o u p o d m i e n k o u .

III. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Úverovej zmluve č. 4008008339, zo dňa 04.08.2010, a to v § 5 Hlavy 17. Záverečné ustanovenia, v znení: „Klient vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, Zmluvy o RÚ I., Zmluvy o RÚ II., najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ I., RÚ II., právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z ÚZ, Zmluvy o RÚ I. alebo RÚ II., a to na dobu 10 tich rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.“, j e n e p r i j a t e ľ n o u z m l u v n o u p o d m i e n k o u .

IV. Rozšírenie žaloby o určenie ďalšej neprijateľnej podmienky n e p r i j a t e ľ n o u z m l u v n o u p o d m i e n k o u .

V. Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

8. Žalobkyňa pri svojom výsluchu uviedla, že si zobrala dňa 04.08.2010 úver vo výške 1000 eur a nepredpokladala, že tento úver o toľko preplatí, o viac ako o 900 eur a že sa takto na jej úkor obohatia. Pri výške vychádzala z toho, že je primerané, ako sa zmenili platové pomery od roku 2010 a suma 1000 eur, o ktorú sa obohatili zodpovedá primeranému finančnému zadosťučineniu.

9. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

10. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

11. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

12. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. Medzi stranami nebolo sporné, že vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským. V predmetnej veci si žalobkyňa uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie spolu vo výške 1.536,80 eura v súlade s ustanovením § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Okresný súd Prešov rozsudkom pre uznanie nároku zo dňa 01.02.2023, č.k. 11Csp/152/2022-57 určil, že úver poskytnutý na základe úverovej zmluvy č. 4008008339 zo dňa 4.8.2010 je bezúročný a bez poplatkov a zároveň došlo k určaniu neprijateľnosti 2 zmluvných podmienok v Zmluve.

14. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti ako žalobca proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

15. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušeniu práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

16. V konaní bol základný predpoklad na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia preukázaný tým, že žalovaný ako predávajúci používaním neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve porušil svoju povinnosť podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky. Žalovaný zároveň porušil ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, čo malo za následok určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Súd teda dospel k záveru, že sú splnené podmienky k tomu, aby bolo žalobkyni priznané primerané finančné zadosťučinenie.

17. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak pre určenie výšky nároku musí žalobkyňa objektívne, vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku preukázať, ako ho pociťovala a prežívala. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobkyne ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobkyne. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktne držať ujmy, ktorá žalobkyni objektívne hrozila, resp. ktorá jej vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, ale primeraný.

18. Súd má za to, že pre žalobkyňu bude primerané finančné zadosťučinenie vo výške 288,17 eura a to 188,17 eura predstavuje sumu, o ktorú sa žalovaný na úkor žalobkyne obohatil a 50,- eur za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku, spolu 100,- eur.

19. Žalobkyňa nepredložila žiadne dôkazy odôvodňujúce výšku primeraného zadosťučinenia, pričom pri výsluchu iba uviedla, že sa zmenili platové pomery od roku 2010 a suma 936,80 eura, o ktorú sa žalovaný obohatil, zodpovedá primeranému finančnému zadosťučineniu. Súd však konštatuje, že žalovaný sa na úkor žalobkyne obohatil nie o sumu 936,80 eura, ale o sumu 188,17 eura. Súd pritom vychádzal zo samotnej žaloby a hlavne z vyjadrenia žalovaného, ktoré žalobkyňa žiadnym spôsobom nepoprela. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobkyňa preplatila nad istinu len sumu 188,17 eura. Žalobkyňa uvedené nepoprela. Nakoniec aj v samotnej žalobe a v replike tvrdila, že žalovaný sa mienil na jej úkor obohatiť o sumu 936,80 eura a nie, že k obohateniu o túto sumu aj skutočne došlo. Preto pri výške súd vychádzal zo sumy, o ktorú sa žalovaný na úkor žalobkyne obohatil a zo skutočnosti, že žalobkyňa musela svoj nárok na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok uplatniť na súde. Súd pri výške zohľadnil, že zmluvne podmienky neboli voči žalobkyni aplikované. Súd preto s prihliadnutím na intenzitu zásahu ustálil ako dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti výšku primeraného finančného zadosťučinenia v sume 288,17 eura. Touto sumou budú naplnené všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, a preto v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

20. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v časti základu nároku v rozsahu 100%, pričom výška priznaného nároku závisela výlučne na posúdení súdu. Preto súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom pri vyčíslení sa bude vychádzať z priznanej sumy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a

čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).